

NARIADENIE KOMISIE (ES) č. 1003/2005

z 30. júna 2005,

ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 2160/2003, pokiaľ ide o cieľ Spoločenstva znížiť prevalenciu určitých sérotypov salmonely u chovných krdľov *Gallus gallus* a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2160/2003

(Text s významom pre EHP)

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín ⁽¹⁾, najmä na jeho článok 4 ods. 1 a článok 13,

keďže:

(1) Účelom nariadenia (ES) č. 2160/2003 je zabezpečiť, aby sa prijali správne a účinné opatrenia s cieľom zistiť a kontrolovať salmonelu a ostatných pôvodcov zoonóz v príslušných štádiách výroby, spracovania a distribúcie, a to najmä na úrovni prvovýroby, aby sa znížila ich prevalencia a riziko, ktoré predstavujú pre verejné zdravie.

(2) Podľa tohto nariadenia je cieľom Spoločenstva zabezpečenie zníženia prevalencie všetkých sérotypov salmonely s významom pre verejné zdravie u chovných krdľov *Gallus gallus* na úrovni prvovýroby.

(3) Nariadenie (ES) č. 2160/2003 stanovuje, že cieľom Spoločenstva je zahrnutie číselného vyjadrenia maximálneho percentuálneho počtu epidemiologických jednotiek, ktoré zostávajú pozitívne a/alebo minimálneho percentuálneho zníženia počtu epidemiologických jednotiek, ktoré zostávajú pozitívne, maximálneho časového limitu, v ktorom sa musí cieľ dosiahnuť, a definície schém testovania potrebných na overenie dosiahnutia cieľa. Zahŕňa taktiež definíciu, v náležitých prípadoch, sérotypov s významom pre verejné zdravie.

(4) Toto nariadenie tiež stanovuje, že cieľ Spoločenstva určený pre chovné krdle *Gallus gallus* na prechodné obdobie troch rokov pokryje päť najčastejších sérotypov salmonely u salmonelózy ľudí, ktoré sa určia na základe údajov zozbieraných prostredníctvom monitorovacích systémov Spoločenstva.

(5) Informácie zozbierané prostredníctvom monitorovacích systémov Spoločenstva ukazujú, že päť najčastejších sérotypov salmonely spôsobujúcich salmonelózu u ľudí sú: *Salmonella enteritidis*, *Salmonella hadar*, *Salmonella infantis*, *Salmonella typhimurium* a *Salmonella virchow*. Cieľ Spoločenstva stanovený v tomto nariadení by sa preto mal vzťahovať na tieto sérotypy.

(6) V súvislosti so stanovením cieľa Spoločenstva by mali byť k dispozícii porovnateľné údaje o prevalencii príslušných sérotypov salmonely u chovných krdľov *Gallus gallus* v členských štátoch. Minimálne požiadavky na kontrolu salmonely v súlade so smernicou Rady 92/117/EHS ⁽²⁾ sa využili ako základ na zozbieranie príslušných údajov o prevalencii v rámci členských štátov. Tieto informácie sa zozbierali počas náležitého časového obdobia vo všetkých členských štátoch v roku 2004.

(7) V súvislosti s overením dosiahnutia cieľa a pri zohľadnení relatívne nízkej prevalencie príslušných sérotypov salmonely u chovných krdľov *Gallus gallus* v Spoločenstve je potrebné uskutočniť opakovaný odber vzoriek z reprezentatívneho počtu krdľov postačujúcej veľkosti, približne 250 operencov alebo viac, podľa smernice 92/117/EHS.

(8) Program testovania potrebný na overenie dosiahnutia cieľa Spoločenstva sa značne líši a je pravdepodobne presnejší ako program, ktorý sa uplatňoval na zozbieranie porovnateľných údajov v členských štátoch podľa smernice 92/117/EHS. Je preto potrebné zabezpečiť preskúmanie cieľov Spoločenstva maximálne po jednom roku vykonávania zodpovedajúcich národných programov kontroly.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 325, 12.12.2003, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 62, 15.3.1993, s. 38 Smernica zrušená smernicou Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/99/ES (Ú. v. EÚ L 325, 12.12.2003, s. 31).

- (9) Porovnateľné údaje neboli k dispozícii načas pred stanovením cieľa Spoločenstva v rámci časovej lehoty ustanovenej v prílohe I k nariadeniu (ES) č. 2160/2003 v súvislosti s chovnými krdlami *Gallus gallus*, v dôsledku tohto obdobia zbierania informácií. Dátum stanovenia tohto cieľa by sa preto mal posunúť o šesť mesiacov a nariadenie (ES) č. 2160/2003 by sa malo zmeniť a doplniť zodpovedajúcim spôsobom.
- (10) Opatrenia plánované v článku 4 ods. 5 nariadenia (ES) č. 2160/2003 na stanovenie cieľa Spoločenstva u chovných krdľov *Gallus gallus* počas prechodného obdobia sú založené na metodológii kontroly salmonely, ktorá je už stanovená v smernici 92/117/EHS, a na zostávajúcich aspektoch opatrení týkajúcich sa riadenia rizika. Opatrenia ustanovené v tomto nariadení pripravila pracovná skupina v spolupráci s Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (EÚBP). Bez toho, aby bola dotknutá požiadavka konzultovania EÚBP v akejkoľvek záležitosti, ktorá má vplyv na verejné zdravie a je ustanovená v článku 15 nariadenia (ES) č. 2160/2003, nie je v tomto štádiu potrebná formálna konzultácia s EÚBP.
- (11) Opatrenia ustanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Stáleho výboru pre potravinový reťazec a zdravie zvierat,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Cieľ Spoločenstva

1. Cieľom Spoločenstva znížiť *Salmonella enteritidis*, *Salmonella hadar*, *Salmonella infantis*, *Salmonella typhimurium* a *Salmonella virchow* u chovných krdľov *Gallus gallus* je znížiť maximálne percento dospelých chovných krdľov, zahŕňajúcich

minimálne 250 kusov, z ktorých zostáva pozitívnych maximálne 1 % alebo menej, do 31. decembra 2009.

V členských štátoch s menej ako 100 chovnými krdlami však nesmie zostať pozitívny žiaden dospelý chovný krdel.

2. Program testovania na overenie dosiahnutia cieľa Spoločenstva je stanovený v prílohe.

Článok 2

Preskúvanie

Komisia preskúma cieľ Spoločenstva stanovený v článku 1 pri zohľadnení výsledkov vykonávania národných programov kontroly, ktoré sa prijímajú v súlade s článkom 6 nariadenia (ES) č. 2160/2003 počas prvého roka.

Článok 3

Zmena a doplnenie nariadenia (ES) č. 2160/2003

V prílohe I k nariadeniu (ES) č. 2160/2003 sa znenie prvého riadku stĺpca 4 nahrádza takto:

„18 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.“

Článok 4

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 1. júla 2005.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 30. júna 2005

Za Komisiu
Markos KYPRIANOU
člen Komisie

PRÍLOHA

Program testovania potrebný na overenie dosiahnutia cieľa Spoločenstva na zníženie *Salmonella enteritidis*, *Salmonella hadar*, *Salmonella infantis*, *Salmonella typhimurium* a *Salmonella virchow* u dospelých chovných krdľov *Gallus gallus***1. Rámec odberu vzoriek**

Rámec odberu vzoriek sa vzťahuje na dospelý chovný krdel' *Gallus gallus* zahŕňajúci minimálne 250 kusov („chovný krdel'“).

2. Monitorovanie v rámci chovného krdla**2.1. Miesto, frekvencia a status odberu vzoriek**

Na účely tohto nariadenia sa vzorky z chovných krdľov odoberajú z iniciatívy prevádzkovateľa a sú súčasťou úradných kontrol.

2.1.1. Odber vzoriek z iniciatívy prevádzkovateľa

Odber vzoriek sa uskutoční každé dva týždne na mieste určenom príslušným orgánom, existujú tieto dve možnosti:

- a) v liahni; alebo
- b) na farme.

Príslušný orgán uplatňuje jednu z uvedených možností na celý program testovania a stanoví postup pre bezodkladné oznamovanie príslušnému orgánu pri zistení sérotypov salmonely uvedených v článku 1 ods. 1 („príslušná salmonela“) počas odberu vzoriek z iniciatívy prevádzkovateľa, ktoré vykoná prevádzkovateľ, odberateľ vzoriek alebo laboratórium, ktoré analýzu vykonáva.

2.1.2. Úradný odber vzoriek na účely kontroly

Bez toho, aby bola dotknutá príloha II časť C.2 k nariadeniu (ES) č. 2160/2003, úradný odber vzoriek pozostáva z:

2.1.2.1. Ak sa odber vzoriek z iniciatívy prevádzkovateľa uskutočňuje v liahni:

- a) rutinný odber vzoriek každých 16 dní v liahni, ktorý pri tejto príležitosti nahradí zodpovedajúci odber vzoriek z iniciatívy prevádzkovateľa;
- b) rutinný odber vzoriek na farme dvakrát počas produkčného cyklu, prvý sa uskutoční do štyroch týždňov po prechode do fázy znášky alebo znáškovvej jednotky a druhý sa uskutoční ku koncu fázy znášky, nie však skôr ako osem týždňov pred koncom produkčného cyklu;
- c) potvrdzujúci odber vzoriek na farme po odhalení príslušnej salmonely z odberu vzoriek v liahni.

2.1.2.2. Ak sa odber vzoriek uskutočňuje z iniciatívy prevádzkovateľa na farme, tak sa rutinný odber vzoriek vykoná počas produkčného cyklu pri týchto troch príležitostiach:

- a) počas štyroch týždňov po prechode do fázy znášky alebo znáškovvej jednotky;
- b) ku koncu fázy znášky, nie však skôr ako osem týždňov pred koncom produkčného cyklu;
- c) kedykoľvek počas produkcie v dostatočnom časovom odstupe od odberu vzoriek uvedených v bodoch a) a b).

2.2. Protokol o odbere vzoriek**2.2.1. Odber vzoriek v liahni**

Vzorka týkajúca sa každého chovného krdla musí obsahovať minimálne jednu kombinovanú vzorku viditeľne znečistenej výstelky hniezd odobraté náhodne z piatich samostatných hniezd alebo z miesta v umelej liahni pri dosiahnutí minimálnej plochy 1 m². Ak sa násadové vajcia z chovného krdla nachádzajú vo viac ako jednom inkubátore, tak sa kombinovaná vzorka odoberie z každého inkubátora.

V prípade, že sa nepoužívajú výstelky hniezd, odoberie sa 10 g škrupín z 25 samostatných hniezd, ktoré sa rozdrvia, zmiešajú a odoberie sa 25 g podvzorky.

Po tomto postupe nasleduje odber vzoriek z iniciatívy prevádzkovateľa, ako aj úradný odber vzoriek.

2.2.2. Odber vzoriek na farme

2.2.2.1. Rutinný odber vzoriek z iniciatívy prevádzkovateľa

Odber vzoriek predovšetkým pozostáva zo vzoriek trusu a zameriava sa na odhalenie 1 % prevalencie v krdlí s 95 % hranicou spoľahlivosti. Vzorky musia preto obsahovať:

- a) Trus zozbieraný zo samostatných vzoriek čerstvého trusu, z ktorých každá váži minimálne 1 g a je zhromaždená náhodne z rôzneho počtu častí budovy, kde sa operence nachádzajú alebo, ak majú voľný prístup do viac ako jednej budovy na určitej farme, tak sa vzorka zozbiera z areálu budov na farme, kde sa operence nachádzajú. Trus sa má zozbierať na účely analýzy minimálne do dvoch súhrnných vzoriek.

Počet častí areálu, z ktorého sa zozbierajú jednotlivé vzorky trusu s cieľom vytvoriť súhrnné vzorky:

Počet operencov chovaných v budove	Počet vzoriek trusu, ktoré sa odoberú z budovy alebo areálu budov na farme
250–349	200
350–449	220
450–799	250
800–999	260
1 000 alebo viac	300

- b) Päť vzoriek z návlekov na nohy:

Použitie návleky na nohy musia dostatočne absorbovať vlhkosť. Taktiež sú vhodné „ponožky“ vytvorené z gázy.

Povrch návlekov na nohy sa navlhčí vhodným riedidlom (napr.: roztok 0,8 % chloridu sodného a 0,1 % roztoku peptónu v sterilnej deionizovanej vode alebo sterilnou vodou).

Odber vzoriek sa realizuje chôdzou, a to tak, že sa vzorky odoberú zo všetkých častí areálu, vrátane častí s podstielkou a roštami, ak je možné po nich bezpečne prejsť. Každá samostatná ohrada v budove je zahrnutá do odberu vzoriek. Po ukončení odberu vzoriek vo vybranom sektore sa návleky musia opatrne odstrániť, aby sa príslušný materiál neuvolnil.

Vzorky z návlekov na nohy sa majú zozbierať na účely analýzy minimálne do dvoch súhrnných vzoriek;

- c) V prípade chovu v kletke môže odber vzoriek pozostávať z prirodzene zmiešaného trusu z pásov, škrabiek alebo jám, podľa typu zariadenia. Na samostatné testovanie sa odoberú dve vzorky s hmotnosťou aspoň 150 g z:

- i) pásov na trus pod každým radom kliek, ktoré sú v pravidelnej prevádzke a vyprázdňujú sa do systémov špirálovitých alebo prepravných pásov;
- ii) systémov trusových jám, v ktorých sa deflektory pod kliekami zoškrabujú do hĺbkových jám pod budovou;
- iii) systémov trusových jám v budove so stupňovitým usporiadaním kliek, kde trus padá priamo do jám.

V budove sa zvyčajne nachádza niekoľko radov kliek. Zozbieraný trus z každého radu predstavuje celkovú súhrnnú vzorku. Dve súhrnné vzorky sa odoberú z každého krdla.

V systémoch s využitím pásov alebo škrabiek by mali tieto byť v prevádzke v deň odberu vzoriek pred ich uskutočnením.

V systémoch s využitím deflektorov pod kliebkami a škrabiek sa zozbiera združený trus, ktorý sa usadil na škrabke po ukončení prevádzky.

V systémoch s využitím stupňovitých kliebok, kde sa nenachádza pásový ani škrabkový zariadenie, je potrebné zozbierať združený trus z hĺbkovej jamy.

Systém trusového pásu: združený trusový materiál sa zozbiera z koncov pásového zariadenia.

2.2.2.2. Úradný odber vzoriek

a) Rutinný odber vzoriek je popísaný v bode 2.2.2.1;

b) Potvrdzujúci odber vzoriek po odhalení príslušnej salmonely zo vzoriek v liahni sa uskutoční takto:

Dodatčne k odberu vzoriek popísaných v bode 2.2.2.1 môže odber zahŕňať vzorky z operencov odobratých náhodne v rámci jednotlivých budov pre chov operencov na farme, zvyčajne päť operencov na jednu budovu, ak príslušný orgán nepovažuje za potrebné odobrať vzorky z väčšieho počtu operencov. Skúšky pozostávajú z testov na výskum bakteriostatík alebo efektu bakteriálneho rastového inhibítora vo vzorkách. Test nie je úspešný, ak aspoň jeden z operencov vykazuje pozitívne výsledky.

V prípade, že sa neodhalí prítomnosť príslušnej salmonely, ale potvrdia sa bakteriostatiká alebo efekt bakteriálneho rastového inhibítora, odber vzoriek z krídla na odhalenie príslušnej salmonely a efektu bakteriálneho rastového inhibítora sa opakuje, pokiaľ sa nepreukáže ako negatívne alebo pokiaľ sa chovný krádeľ nezničí. V prípade zničenia sa chovný krádeľ považuje za infikovaný chovný krádeľ na účely cieľa Spoločenstva;

c) Podozrivé prípady

Vo výnimočných prípadoch, ak má príslušný orgán dôvody na podozrenie z falošných negatívnych výsledkov pri prvom úradnom odbere vzoriek na farme, môže vykonať druhý úradný potvrdzujúci odber vzoriek, ktorý sa skladá z trusu operencov (na odhalenie salmonely vo vnútorných orgánoch).

Vo výnimočných prípadoch, ak má príslušný orgán dôvody na podozrenie z falošných pozitívnych odberov vzoriek, z iniciatívy prevádzkovateľa na farme môže vykonať návazný úradný odber vzoriek.

3. Skúmanie vzoriek

3.1. Príprava vzoriek

3.1.1. Vzorky z výstelky hniezd:

a) vložte do 1 litra pufrovanej peptónovej vody, ktorá je zohriata na izbovú teplotu a jemne zamiešajte;

b) pokračujete v kultivovaní vzorky použitím metódy detekcie uvedenej v ods. 3.2.

3.1.2. Vzorky z návlekov na nohy:

a) opatrne rozbaľte pár návlekov na nohy (alebo „ponožiek“), aby sa neuvolnil príslušný trusový materiál, a vložte ich do 225 ml pufrovanej peptónovej vody, ktorá je zohriata na izbovú teplotu;

b) ak je päť párov návlekov na nohy združených do dvoch vzoriek, vložte päť jednotlivých vzoriek do minimálne 225 ml pufrovanej peptónovej vody a zabezpečte, aby do nej boli všetky vzorky celkom ponorené;

c) krúžte vzorkou, aby úplne nasiakla, a pokračujte v kultivovaní vzorky použitím metódy detekcie uvedenej v ods. 3.2.

3.1.3. Ostatné vzorky trusového materiálu:

a) v laboratóriu vložte každú vzorku (alebo združenú vzorku) do rovnakého množstva pufrovanej peptónovej vody a jemne zamiešajte;

- b) nechajte vzorku 10 – 15 minút zmäknúť a potom jemne zamiešajte;
- c) hneď po zamiešaní odoberte 50 g zmesi a pridajte ju do 200 ml pufrovanej peptónovej vody, ktorá je zohriata na izbovú teplotu;
- d) pokračujete v kultivovaní vzorky použitím metódy detekcie uvedenej v ods. 3.2.

3.2. Metódy detekcie

Použije sa metóda odporúčaná referenčným laboratóriom Spoločenstva pre salmonelu v Bilthovene v Holandsku: metóda je modifikáciou ISO 6579 (2002), pri ktorej sa využije polotuhé médium (MSRV) ako jediné selektívne obohacujúce médium. Polotuhé médium by sa malo inkubovať pri teplote $41,5 \pm 1$ °C na $2 \times (24 \pm 3)$ hodín.

Pokiaľ ide o vzorky z návlekov na nohy a ostatné vzorky trusového materiálu uvedené v odseku 3.1, je možné združiť obohacujúci roztok inkubovanej pufrovanej peptónovej vody pre ďalšiu kultiváciu. V tomto prípade inkubujte obe vzorky v pufrovanej peptónovej vode zvyčajným spôsobom. Vezmite 1 ml inkubovaného roztoku z každej vzorky a dôkladne premiešajte, potom vezmite 0,1 ml zmesi a naočkujte štítky MSRV zvyčajným spôsobom.

3.3. Sérotypový rozbor

Minimálne jeden izolát z každej pozitívnej vzorky sa podrobí rozboru podľa Kaufmannovej-Whiteovej schémy.

4. Výsledky a podávanie správ

Chovný krdel sa pokladá za pozitívny na účely overenia dosiahnutia cieľa Spoločenstva, ak sa zistí prítomnosť príslušnej salmonely (inej ako vakcinačných kmeňov) v jednej alebo viacerých vzorkách trusu (alebo ak existuje druhotné úradné potvrdenie v členskom štáte na príslušných vzorkách trusu alebo na vzorkách orgánov), ktoré sa odobrali z farmy. Toto sa neuplatňuje vo výnimočných prípadoch podozrenia chovných krdlov, ak sa úradným odberom vzoriek odhalenie salmonely na farme z iniciatívy prevádzkovateľa nepotvrdilo.

Kumulatívne výsledky z odberu vzoriek a testovania chovných krdlov na úrovni farmy uvádzajú, že každý chovný krdel sa počíta iba raz, bez ohľadu na počet odberu vzoriek a testovacích činností. Pozitívny chovný krdel sa počíta iba raz, bez ohľadu na počet odberu vzoriek a testovacích činností.

Podávanie správ zahŕňa:

- a) podrobný popis možností na realizáciu schémy odberu vzoriek a typov odobratých vzoriek, podľa náležitosti;
 - b) počet súčasných chovných krdlov ako aj testovaných krdlov;
 - c) výsledky testovania;
 - d) objasnenie výsledkov, najmä výnimočných prípadov.
-